

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ (SVP)

З обмеженням роботи шкіл і поточними надзвичайними заходами батьки знову можуть опинитися в складній ситуації, пов'язаній з вихованням і навчанням своїх дітей, а також з особистими труднощами професійного, медичного або психічного характеру.

Положення батьків дітей з особливими освітніми потребами (SVP) в цій ситуації специфічне, перш за все, із-за необхідності надавати таким дітям підвищену підтримку сім'ї не лише при дистанційному навчанні і дотриманні особливих освітніх потреб, але часто і у ряді інших звичайних дій, з якими їх однолітки справляються без сторонньої допомоги. Проте є багато місць, куди ми можемо звернутися за допомогою і підтримкою, щоб не залишатися наодинці зі своїми проблемами.

1. ПІДТРИМУЙТЕ ЗВ'ЯЗОК ЗІ ШКОЛОЮ

Запитайте ради або зв'яжіться зі школою, якщо вимоги школи дуже обтяжливі або якщо дистанційне навчання не працює. Ви можете звернутися безпосередньо до педагогів Вашої дитини, до працівників шкільного консультативного центру або до керівництва школи. Батьки дітей з особливими освітніми потребами також можуть звернутися до працівників педагогіко-психологічного консультативного центру або спеціального педагогічного центру (PPP або SPC), який відвідує їх дитина. Також можна подумати про послуги репетиторів, які пропонують студенти педагогічних факультетів і шкіл, а тепер і деякі організації, що займаються навчанням за інтересами.

2. ПОПРОСІТЬ ПРО ДОПОМОГУ В НАВЧАННІ ВАШОЇ ДИТИНИ З SVP

Законне право дітей на надання визнаних заходів підтримки зберігається і при дистанційному навчанні. Не чекайте, що школа сама ініціює підтримку, проявіть ініціативність і наполегливість. У спілкуванні зі школою Ви можете послатися на методичні рекомендації **Міністерства у справах освіти, молоді і спорту щодо дистанційного навчання**, які також регулюють область підтримки навчання дітей з SVP. Діти мають право на підтримку помічника вчителя, на послуги шкільного консультативного центру як у формі консультацій, так і у формі активної роботи з боку спеціальних педагогів і шкільних психологів, на певні педагогічні дії, на інформаційну і матеріальну підтримку в освітньому процесі, на надання компенсаційних і спеціальних посібників, підручників і інших матеріалів, які допоможуть дітям навчатися вдома. Домовтеся з вчителем Вашої дитини про регулярну форму спілкування і підтримки, яка підійде Вам обом і Вашій дитині. Ви не фахівці. Не соромтеся звертатися за порадою або допомогою до професіоналів. За допомогою педагога визначте освітні цілі і очікувані результати. Інформуйте школу про свої досягнення і враховуйте можливості Вашої дитини.

3. СКЛАДІТЬ РЕГУЛЯРНИЙ РЕЖИМ ДНЯ, ПЛАН І ОРГАНІЗАЦІЮ ЗАНЯТЬ

Регулярний режим допоможе Вам і Вашій дитині краще зорієнтуватися в ситуації і виконувати намічений план, досягати освітніх цілей і результатів. Проводьте заняття кожного буденного дня в певний час. Дитина знатиме, що у неї такий самий, як в школі, час для роботи, а потім буде час для відпочинку, розваг і ігор. Складіть план навчання, наприклад, на кожен тиждень і поступово ідіть до цілі. Виконуючи разом з дитиною учбовий план, не перенавантажуйте її. Ваші

очікування повинні відповідати індивідуальному потенціалу дитини. У дитини повинно бути досить вільного часу, соціальні контакти і вільні від навчання вихідні.

4. РЕАГУЙТЕ НА ПОТРЕБИ ВАШОЇ ДИТИНИ І СТВОРІТЬ БЕЗПЕЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Для Вашої дитини теперішня ситуація дуже важка. **Допоможіть їй здолати стрес.** Розмовляйте з дитиною про актуальну ситуацію, вислуховуйте її, приділяйте їй час, увагу і максимальну підтримку. Прагніть створювати добрі стосунки і обстановку. Домашнє навчання дозволяє Вам гнучко реагувати на загальні і миттєві потреби дитини. Виходьте з інтересів дитини і її здатності зосереджуватися. Процес навчання чергуйте з відпочинком, релаксацією і рухом. Можна використовувати **приспособлення для релаксації і тренажери**. Якщо дитина відчуває тиск або стрес, вона не може вчитися. Використовуйте для навчання ігри і практичні домашні справи.

5. ВИКОРИСТОВУЙТЕ ТЕХНОЛОГІЇ І ДОСТУПНІ ОН-ЛАЙН ДЖЕРЕЛА

Також Вам допоможуть технології і доступні он-лайн джерела. У інтернеті є ряд сайтів (напр., **Na dálku**) і веб-сторінок, на яких можна дивитися повчальні відео (напр. **ČT edu**), користуватися додатками, скачувати матеріали для навчання і робочі листи, деякі видавці пропонують додатки, підручники і робочі листи для безкоштовного скачування. Чеське телебачення на каналі ČT 2 кожного буденного дня з 9:00 випускає в ефір освітню програму **UciTelka**.

6. ПІДТРИМУЙТЕ ЯКІСНІ СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ

Соціальні стосунки також можна підтримувати дистанційно за допомогою спілкування в Інтернеті. Спілкуйтеся з сім'єю і друзями. Більшість з нас вже втомилася від надзвичайних заходів і для підтримки натхнення і гарного настрою часто допомагають повідомлення, розмови і ідеї Ваших близьких. Для своєї дитини створіть якомога більше контактів. Вона потребує їх так само, як і Ви, а сучасних можливостей спілкування в он-лайн режимі для дітей дуже багато.

7. ПОРАДЬТЕСЯ З ІНШИМИ БАТЬКАМИ

У подібній ситуації зараз знаходиться більшість батьків. Зверніться до них і порадьтеся з ними. Використовуйте свої власні контакти або зверніться до спеціалізованих співтовариств, організацій, об'єднуючих батьків, пацієнтів, дітей і сім'ї з різними потребами або спеціалізовані соціальні служби. У соціальних мережах діють різні тематичні дискусійні групи.

8. ПОРАДЬТЕСЯ З ФАХІВЦЯМИ

У питаннях особливих освітніх потреб Вашої дитини Вам дадуть ради працівники педагогічних консультаційних центрів або організацій, робота яких пов'язана з наданням допомоги дітям з SVP і їх сім'ям. Для роботи з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я добре себе зарекомендували організації, які працюють з пацієнтами і з батьками. Дітьми, які знаходяться в несприятливих життєвих умовах, займається ряд соціальних служб, на освіті дітей, що потребують мовної допомоги, спеціалізується компанія **META**, а особливо інтелектуально обдарованим учням допомагають організації **Quido** або **Mensa**. Зі своїми питаннями Ви також можете звернутися в **Чеську професійну спілку інклюзивної освіти** за електронною адресою **info@cosiv.cz**.

9. НЕ БІЙТЕСЯ ЗВЕРНУТИСЯ ЗА ПСИХОЛОГІЧНОЮ ДОПОМОГОЮ В СОЦІАЛЬНІ СЛУЖБИ

Безкоштовну психологічну допомогу для всіх батьків, які опинилися унаслідок пандемії коронавірусу у важкій ситуації, надає Національний педагогічний інститут Чеської Республіки на своєму новому сайті, призначеному для надання допомоги в області спільної освіти **«Залучимо всіх»**. За допомогою он-лайн формуляру опишіть свою проблему і протягом 24 годин з Вами зв'яжуться терапевти з багатолітнім досвідом роботи. Для здобуття консультацій по своїх проблемах можна подзвонити на цілодобові телефони довіри, наприклад на ТЕЛЕФОН ПЕРШОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ (116 123), ТЕЛЕФОН ДЛЯ СІМ'Ї І ШКОЛИ (116 000) або ТЕЛЕФОН БІЛОГО КРУГА БЕЗПЕКИ (116 006).

Якщо Вам важко впоратися з цілодобовою турботою про дитину, скористайтеся доступними послугами соціальних служб (персональна асистенція, допомога вдома, безперешкодні установи для дітей і молоді, соціальні служби для сімей з дітьми і так далі) або вищезгаданими консультаціями з психологічної допомоги. Контакти на ці служби поблизу Вашого місця мешкання можна знайти, наприклад, в он-лайн каталозі проекту Міністерства праці і соціального захисту **«Право на дитинство»**. Ви можете звернутися за допомогою до волонтерів (скаутів, студентам і так далі).

10. ОФОРМІТЬ ВИПЛАТУ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ ПО ДОГЛЯДУ ЗА ДИТИНОЮ

Батьки дітей до 10 років і батьки дітей з обмеженими можливостями здоров'я, які отримують грошову допомогу без вікового обмеження, на весь термін закриття шкіл, якщо вони унаслідок догляду за дитиною не працюють, мають право на допомогу у розмірі **70% базової суми доходу**. Це право поширюється на тих, хто працює за трудовим договором і за договорами цивільно-правового характеру. На грошову допомогу по догляду за дітьми матимуть право і індивідуальні підприємці. На початку листопада буде опубліковано **звернення**, на підставі якого можна буде подати заяву на цю дотацію заднім числом.